

PRITARTA
Vilniaus miesto savivaldybės tarybos
2021 m. kovo 10 d.
sprendimu Nr. 1-883

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I SKYRIUS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA

Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) yra kontrolės ir audito institucija, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais.

Tarnybos veiklos ataskaita parengta ir teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Savivaldybės tarybos veiklos reglamentu ir Tarnybos nuostatais.

Tarnyba, įgyvendindama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme nustatytas funkcijas ir suteiktus įgaliojimus, atlieka finansinius, veiklos ir teisėtumo auditus Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės valdomose įmonėse. Auditoriai audituojamam subjektui pateikia rekomendacijas, padedančias tobulinti veiklą (sutaupyti lėšų, sumažinti išlaidas, gerinti veiklos kokybę, stiprinti valdymo, administracinius ir organizacinius procesus, efektyviau ir racionaliau valdyti turtą, teisingai jį apskaityti ir inventorizuoti).

Tarnyba 2020 metais įvykdė visas veiklos plane numatytas audito ir kontrolės užduotis.

Atliktas audito darbas apėmė Savivaldybės 2020 metų biudžeto projekto vertinimą, Savivaldybės 2019 metų biudžeto vykdymo atitikties įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimams vertinimą, Savivaldybės turto valdymo ir naudojimo teisėtumo vertinimą, Savivaldybės 2019 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, kurį sudarė 455 subjektų biudžeto vykdymo ataskaitos, duomenų vertinimą bei Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, į kurį įtrauktos 340 subjektų finansinės ataskaitos, duomenų vertinimą, Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo vertinimą, Savivaldybės biudžeto panaudojimo efektyvumo ir teisėtumo vertinimus, Savivaldybės valdomų įmonių administravimo vertinimus. Audito procedūros buvo atliktos 59 subjektuose. Atlikus auditus parengtos atliktų užduočių ataskaitos ir išvados, jos pateiktos teisės aktų nustatyta tvarka.

Taryba parengė ir pateikė Savivaldybės tarybai visas sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės skolinimosi galimybių, metinių ataskaitų, turto, įskaitant lėšas, valdymo ir naudojimo, garantijos suteikimo uždarajai akcinei bendrovei „Vilniaus vandenys“ paskolai gauti Vilniaus miesto geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo infrastruktūros plėtros ir atnaujinimo investiciniam projektui įgyvendinti.

Taryba ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė (toliau – Valstybės kontrolė) pagal bendradarbiavimo susitarimą atliko bendrą Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo auditą. Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo audito pagrindiniai išnagrinėti klausimai – ar Savivaldybėje nekilnojamojo turto valdymas planuojamas siekiant tenkinti visuomenės interesus, ar nekilnojamasis turtas valdomas, naudojamas ir juo disponuojama laikantis turto valdymo principų, ar Savivaldybė turi informaciją apie valdomą nekilnojamąjį turtą. Atlikto veiklos audito rezultatai buvo įforminti audito ataskaita su pateiktomis rekomendacijomis.

Susistemintos rekomendacijos audituotiems subjektams buvo pateiktos šiose ataskaitose:

- *dėl Savivaldybės konsoliduotų ataskaitų rinkinio duomenų, biudžeto vykdymo ir turto naudojimo:*

audito ataskaitoje Nr. R-05-7 „Vilniaus miesto savivaldybės 2019 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, turto ir lėšų valdymo teisėtumo vertinimas“;

dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo:

audito ataskaitoje Nr. R-05-4 „Vilniaus miesto savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto valdymas“;

- *dėl Savivaldybės valdomų įmonių administravimo veiklos vertinimo ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu ir veiklos tobulinimo galimybių:*

ataskaitoje Nr. R-05-10 „UAB „Vilniaus viešasis transportas administravimo vertinimas ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu“;

- *dėl lėšų panaudojimo Savivaldybės valdomose įmonėse vertinimo:*

audito ataskaitoje Nr. R-05-8 „Lėšų, panaudotų Vilniaus gatvių apšvietimo elektros tinklams modernizuoti, vertinimas“;

- *dėl lėšų administravimo ir panaudojimo Savivaldybės biudžetinėse sporto mokymo įstaigose vertinimo:*

audito ataskaitoje R-05-6 „Mokesčių už sportininko ugdymą surinkimas, administravimas ir naudojimas Vilniaus miesto savivaldybės biudžetinėse sporto mokymo įstaigose“;

- *dėl viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo Savivaldybės viešosiose įstaigose vertinimo:*

ataskaitoje Nr. R-05-13 „Viešosios įstaigos „GO Vilnius“ viešųjų pirkimų organizavimas ir vykdymas 2019 metais“;

- *dėl turto inventorizavimo Savivaldybės biudžetinėse įstaigose vertinimo:*

ataskaitoje Nr. R-05-1 „Inventorizacijos atlikimas Savivaldybės biudžetinėse įstaigose“.

Tarnyba 2020 metais, be šių auditų, atliko uždarujų akcinių bendrovių „Vilniaus vystymo kompanija“ ir „Vilniaus vandenys“ organizuojamos veiklos, įgyvendinant Europos Sąjungos lėšomis finansuojamus projektus, efektyvumo vertinimus (ataskaitos Nr. R-05-3, R-05-9); Savivaldybės biudžeto lėšų, skirtų kultūros rėmimo programų projektams, panaudojimo efektyvumo vertinimą (ataskaita Nr. R-05-5); lėšų panaudojimo vertinimus projektams „Viešosios įstaigos Centro poliklinikos pastato Pylimo g. 3, Vilniuje, statyba ir įrengimas“ ir „Viešosios įstaigos Vilniaus miesto klinikinės ligoninės operacinių, reanimacijos ir hemodializės bloko, Antakalnio g. 57, Vilniuje, statyba ir įrengimas“ (ataskaitos Nr. R-05-11, R-05-12).

Atsižvelgdama į Tarptautinių audito standartų reikalavimus, Tarnyba formuoja tokią veiklos politiką, kuri leistų pasirinkti tinkamą audito strategiją, laiku įvykdyti suplanuotas užduotis, užtikrintų Valstybinio audito reikalavimus atitinkančią audito kokybę.

Visų atliktų auditų rezultatai buvo pristatyti ir apsvarstyti Savivaldybės tarybos Kontrolės komitete. Ataskaitų susistemintos rekomendacijos buvo teikiamos vykdyti Savivaldybės administracijos direktoriui, Savivaldybės įstaigų ir valdomų įmonių vadovams. Kas pusmetį rekomendacijų įgyvendinimas apibendrinamas ir jo rezultatai teikiami Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui.

Siekiant didesnio Tarnybos veiklos viešumo ir veiksmingumo, visi atlikto audito darbo rezultatai (ataskaitos, išvados) yra pateikiami Tarnybos interneto svetainėje www.vilniuskontrolė.lt.

Ataskaitoje vartojamų santrumpų sąrašas:

BĮ – biudžetinė įstaiga;

SĮ – Savivaldybės įmonė;

VŠĮ – viešoji įstaiga;

UAB – uždaroji akcinė bendrovė.

II SKYRIUS

TARNYBOS VEIKLOS APLINKA, VEIKLOS ORGANIZAVIMAS BEI VEIKLOS REZULTATAI

Tarnybos strateginiai tikslai – didinti audito poveikį siekiant užtikrinti audituojamų subjektų veiklos efektyvumą, tobulinti darbuotojų profesinę kompetenciją. Tarnybos veiklos prioritetai – kokybiškas audito atlikimas ir jo poveikio stiprinimas.

Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. Audito ataskaitų ir išvadų pagrindu inicijuojamas nustatytų trūkumų svarstymas, atitinkamų poveikio priemonių taikymas, trūkumų pašalinimas. Šiomis priemonėmis siekiama skatinti įstaigų, įmonių ir organizacijų vadovus sistemingai gerinti darbo ir valdymo kokybę, stiprinti vidaus kontrolę, didinti veiklos efektyvumą.

Tarnyba savo veikloje vadovaujasi Valstybės kontrolės parengtomis metodikomis, Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleistais Tarptautiniais audito standartais (toliau – Tarptautiniai audito standartai), Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos standartais. Tarnybos veiklos išorinę peržiūrą atlieka Valstybės kontrolė.

Tarnybos 2020 metų veiklos planas buvo patvirtintas Savivaldybės kontrolieriaus 2019 m. lapkričio 14 d. įsakymu Nr. B-01-14 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2020 metų veiklos plano tvirtinimo“. Tarnybos veiklos planas rengiamas atsižvelgiant į teisės aktuose Tarnybai nustatytą kompetenciją. Tarnybos 2020 metų veiklos planas buvo sudarytas ir patvirtintas įstatymo nustatytais terminais, nustatyta tvarka pateiktas Valstybės kontrolei ir Savivaldybės administracijos Centralizuotam vidaus audito skyriui. Tarnybos veiklos plane numatyti darbai buvo suplanuoti taip, kad būtų įgyvendinti uždaviniai, nustatyti Tarnybos nuostatuose, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

Tarnybos veiklos planas apėmė Savivaldybės administracijos ir Savivaldybės administravimo subjektų išorės finansinį, teisėtumo ir veiklos auditą; Savivaldybės turto apskaitos, valdymo, naudojimo ir disponavimo juo kontrolę; išvadų, reikalingų Savivaldybės tarybai sprendimams priimti, pateikimą, prevencinių priemonių, kad būtų ištaisyti ir nepasikartotų audito metu nustatyti teisės aktų pažeidimai, vykdymą ir kitas kontrolės funkcijas.

Savivaldybės kontrolieriaus ir Tarnybos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tarnybos ir darbo santykių teisiniai pagrindai nustatyti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos darbo kodekse ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos

įstatyme. Tarnybai Savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 17 d. sprendimu Nr. 1-60 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės valdymo ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos struktūros tvirtinimo“ buvo nustatyta 17 pareigybių. Tarnybai pagal patvirtintą sąmatą 2020 metais buvo numatyta skirti 494,7 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto lėšų, 2020 metais panaudota – 492,8 tūkst. Eur.

Tarnybos vidaus administravimo, audito veikla buvo organizuojama ir kontroliuojama leidžiant Savivaldybės kontrolieriaus įsakymus ir, vadovaujantis patvirtintu veiklos planu, pavedant atlikti auditą ir kitas užduotis. Tarnybos vidaus tvarkos užtikrina, kad auditai būtų atliekami objektyviai ir nešališkai. Tarnyboje sukurta auditų kokybės užtikrinimo sistema, ji skirta garantuoti atliekamų auditų kokybę ir atitiktį taikomiems standartams ir teisės aktų reikalavimams. Auditų kokybės užtikrinimo sistemą sudaro auditų priežiūra ir peržiūra. Didelis dėmesys skiriamas Tarnybos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui. Tarnyboje yra rengiami ir darbuotojų vidiniai mokymai, sudaryta nuolat veikianti darbo grupė metodinei pagalbai Tarnybos darbuotojams teikti.

Visos Tarnybos atliktų auditų ataskaitos ir išvados buvo pateiktos Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui ir audituotiems subjektams. Visų atliktų auditų rezultatai buvo pristatyti ir apsvarstyti Savivaldybės tarybos Kontrolės komitete.

Siekdama didinti Tarnybos veiklos veiksmingumą, stebėti ir stiprinti audito poveikį, atskaitingumą už vykdomos veiklos rezultatus, Tarnyba nuolat vykdo audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną. Kas pusmetį rekomendacijų įgyvendinimas apibendrinamas ir jo rezultatai teikiami Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui svarstyti. Ataskaitų apie rekomendacijų įgyvendinimą duomenys atvaizduojami ir metinėje Tarnybos veiklos ataskaitoje.

III SKYRIUS TARNYBOS AUDITO IR KONTROLĖS VEIKLOS REZULTATAI

Savivaldybės 2019 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, turto ir lėšų valdymo finansinio (teisėtumo) audito rezultatai

Savivaldybės 2019 metų konsoliduotųjų ataskaitų, turto ir lėšų valdymo teisėtumo auditas buvo atliktas siekiant įvertinti Savivaldybės 2019 metų konsoliduotųjų ataskaitų duomenų tikrumą ir teisingumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę, taip pat įvertinti turto, įskaitant Savivaldybės biudžeto lėšas, valdymo ir disponavimo juo teisėtumą ir jo naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

Įvertinus Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio teisingumą, buvo nustatyti Savivaldybės konsoliduotųjų finansinės būklės ataskaitos (ilgalaikio materialaus turto, biologinio turto, trumpalaikio turto, rezervų, pagrindinės veiklos sąnaudų straipsnių), grynojo turto pokyčių ataskaitos

(tikrosios vertės rezervo likučio straipsnio) duomenų iškraipymai, kuriuos lėmė iškraipymai žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniuose, nes: neteisingai apskaitytas turtas pagal grupes; nepagrįstai padidinti gautinų sumų už turto naudojimą, parduotas prekes, turtą, paslaugas ir išankstinių apmokėjimų likučiai, nepripažintos finansavimo ir gautinų sumų vertės sumažėjimo sąnaudos; apskaityti ne visi infrastruktūros ir kiti statiniai; kultūros vertybių apskaita neparodo tikrosios jų vertės; neteisingai apskaitytas biologinis turtas.

Įvertinus Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teisingumą, buvo nustatyti Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2019 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (dotacijų iš kitų valdžios sektoriaus subjektų, vietinių rinkliavų straipsnių), biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2019 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų, kitų prekių ir paslaugų įsigijimo, darbdavių socialinės paramos išlaidų straipsnių) duomenų iškraipymai, kuriuos lėmė iškraipymai žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniuose, nes: Savivaldybės biudžeto pajamose neapskaitytos įstaigų iš valstybės institucijų gautos Europos Sąjungos paramos lėšos; apskaitytos ne visos iš vietinės rinkliavos už naudojimąsi mokamomis transporto priemonių stovėjimo vietomis ir aikštelėmis gautos pajamos; neteisingai suplanuotos ir apskaitytos išlaidos darbo užmokesčiui, socialiniam draudimui, kitų prekių ir paslaugų įsigijimui, darbdavių socialinei paramai.

Įvertinus Savivaldybės lėšų ir turto valdymo ir disponavimo teisėtumą ir naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, buvo nustatyta, kad lėšos, skirtos šeimos gydytojo institucijos stiprinimui, buvo naudojamos nesilaikant nustatytos tvarkos; Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšos ne visais atvejais buvo naudojamos nustatytiems tikslams; sporto klubų projektams skirtos lėšos vis dar buvo naudojamos nesilaikant nustatytų reikalavimų; BĮ Vilniaus sporto mokykloje „Tauras“ ilgalaikiai skoliniai įsipareigojimai prisiimti nesivadovaujant teisės aktų reikalavimais; 2019 metais 14 605,9 tūkst. Eur didėjo Savivaldybės mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms gražinti; ne visas nekilnojamas turtas (pastatai) buvo įregistruotas ir valdomas teisės aktų nustatyta tvarka; inventorizacija buvo atliekama nesilaikant teisės aktų reikalavimų.

Atlikus auditą nustatyti dalykai sudarė pagrindą pareikšti sąlyginę nuomonę dėl Savivaldybės 2019 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio. Atsižvelgiant į ataskaitoje nurodytus dalykus, buvo pateiktos rekomendacijos Savivaldybės administracijai ir BĮ „Biudžetinių įstaigų buhalterinė apskaita“. Šios rekomendacijos įgyvendintos arba įgyvendinamos nustatytais terminais, neįgyvendinta rekomendacija Savivaldybės administracijai dėl užbaigtų statyti darželių priestatų apskaitos. Numatomas

poveikis, įgyvendinus rekomendacijas: teisingi duomenys Savivaldybės konsoliduotuose ataskaitose, efektyvesnis Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymas ir naudojimas.

Tarnybos atliktų veiklos auditų rezultatai

Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis nekilnojamas turtas – tai priemonė savarankiškosioms ir valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti. Savivaldybės nekilnojamas turtas turi būti valdomas, naudojamas ir juo disponuojama vadovaujantis visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principais. Sprendimais, susijusiais su turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, turi būti siekiama maksimalios naudos visuomenei. Tarnyba atliko veiklos auditą siekdama įvertinti, ar Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo kryptys sudaro galimybes spręsti šio turto valdymo problemas, o turtas naudojamas siekiant tenkinti visuomenės interesus.

Auditas buvo atliktas Savivaldybės administracijoje, SĮ „Vilniaus miesto būstas“, duomenys surinkti iš 345 biudžetinių įstaigų.

Atlikus auditą, buvo nustatyta, kad Savivaldybės strateginiuose dokumentuose nėra aiškiai reglamentuotų nekilnojamojo turto valdymo kryptių, todėl Savivaldybėje nėra aiškios vizijos, kokios optimalios turto bazės reikia jai priskirtų funkcijų įgyvendinimui tenkinant visuomenės interesus; Savivaldybės nekilnojamas turtas ne visada valdomas, naudojamas ir juo disponuojama siekiant maksimalios naudos ir laikantis nustatytų reikalavimų; informacija apie valdomą nekilnojamąjį turtą nėra tiksli; Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto 2017 m. ir 2018 m. ataskaitos neatskleidžia visų Savivaldybės valdomo turto apimčių, neleidžia identifikuoti spręstinių turto valdymo, naudojimo problemų, nes nenurodytos Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo kryptys, nėra duomenų apie įstaigoms, organizacijoms patikėjimo teise perduotą Savivaldybei nuosavybės teise priklausančią turtą, neatskleista informacija apie gautas pajamas iš nekilnojamojo turto nuomos, nenurodytos išsinuomoto turto apimtys, ataskaitos prieduose pateikti ne visi duomenys apie Savivaldybei nuosavybės teise priklausančią turtą.

Dėl nustatytų dalykų Savivaldybės kontrolierius (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) audito ataskaitoje Savivaldybės administracijai siūlė:

- Savivaldybės strateginiuose dokumentuose nustatyti nekilnojamojo turto valdymo kryptis, vertinimo kriterijus, leidžiančius įvertinti pokyčių apimtį. Nustatyti apsirūpinimo administracinėmis ir kitomis Savivaldybės funkcijoms atlikti reikalingomis patalpomis principus ir būdus.

- Įpareigoti Nekilnojamojo turto pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti komisiją, perimant gyvenamąsias patalpas, jas apžiūrėti, įvertinti būklę ir pateikti siūlymus dėl šio turto panaudojimo galimybių. Įvertinti apleistų pastatų naudojimo galimybes ilgalaikėje perspektyvoje ir inicijuoti sprendimų priėmimą dėl šio turto optimizavimo. Inicijuoti sprendimų priėmimą dėl sunykusių, sugriuvusių pastatų likvidavimo.
- Lengvatinėmis sąlygomis išnuomojant Savivaldybės nekilnojamąjį turtą, nuomos sutartyse numatyti sąlygas Savivaldybės reikšmingoms funkcijoms užtikrinti. Įvertinti galimybes išnuomoti Savivaldybės patalpas lengvatinėmis sąlygomis socialiai reikšmingas funkcijas teikiančioms organizacijoms ne centrinėje miesto dalyje.
- Inicijuoti sprendimų priėmimą dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių patalpų, naudojamų Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių, perdavimo Savivaldybės administracijai.
- Siekiant, kad turto ataskaitoje pateikti duomenys apie Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymą ir naudojimą būtų informatyvūs, naudingi priimant sprendimus, inicijuoti Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitos rengimo tvarkos aprašo pakeitimus, nustatant duomenų apie Savivaldybės nekilnojamojo turto apimtį, informacijos apie nekilnojamojo turto sandorius ir jų būklę, nekilnojamojo turto panaudojimą pateikimą.
- Inicijuoti politiniams kaliniams, tremtiniams skirto būsto perkėlimą iš socialinio būsto fondo į Savivaldybės būsto fondą ir naujų sutarčių sudarymą.
- Įpareigoti struktūrinių padalinių darbuotojus kontroliuoti turto patikėjimo, panaudos ir nuomos sutarčių sąlygų laikymąsi.

Tarnyba rekomendacijas teikė ir SĮ „Vilniaus miesto būstas“, kurioje buvo atliktos audito procedūros.

Veiklos audito rekomendacijos iš esmės buvo įgyvendintos. Numatomas poveikis, įgyvendinus rekomendacijas: efektyvesnis ir racionalesnis Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymas ir naudojimas.

Tarnyba atliko veiklos auditą Savivaldybės valdomoje įmonėje UAB „Vilniaus viešasis transportas“. Audito tikslai – įvertinti UAB „Vilniaus viešasis transportas“ (toliau – Bendrovė) administravimą ekonomiškumo, efektyvumo, rezultatyvumo požiūriu ir atskleisti veiklos tobulinimo galimybes.

Atlikus auditą buvo nustatyta, kad 2018–2020 m. I ketv. Bendrovės veiklos rezultatai blogėjo – sąnaudos didėjo, o pajamos mažėjo. Taip pat didėjo Savivaldybės mokamos kompensacijos už patirtus nuostolius, susidariusius teikiant viešąsias keleivių vežimo paslaugas. Bendrovė 2018–2019 m. neįvykdė

savo suplanuotų rodiklių. Nusistatydama 2018–2019 m. veiklos tikslus, planuodama savo veiklos rodiklius, Bendrovė neįvertino galimų pajamų ir sąnaudų pokyčių, neįvykdė suplanuotų rodiklių dėl 1 km ridos savikainos, nepasiekė suplanuoto pelno prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją (EBITDA) dydžio. Bendrovės 2019 m. biudžetas buvo sudarytas netiksliai: dėl neteisingai apskaičiuotų laukiamų darbo užmokesčio sąnaudų, faktinės su keleivių vežimu susijusios sąnaudos buvo 3 605,36 tūkst. Eur didesnės nei planuotos, 2019 m. vietoj planuoto pelno faktiškai Bendrovė turėjo 838,31 tūkst. Eur nuostolį. Bendrovė audituojamu laikotarpiu atnaujino ir toliau planuoja atnaujinti savo transporto priemones, todėl padidėjo nusidėvėjimo sąnaudos, kurios iš esmės keičia Bendrovės veiklos rezultatus. Didžiausią poveikį Bendrovės veiklos rezultatams turėjo darbo užmokesčio sąnaudos, kurios sudaro didžiausią Bendrovės sąnaudų dalį ir audituojamu laikotarpiu labiausiai didėjo. Darbo užmokesčio didėjimas nebuvo susietas su Bendrovės veiklos rezultatais. Bendrovėje nebuvo patvirtinti struktūrinių padalinių – departamentų bei skyrių (tarnybų) nuostatai, kuriuose būtų nustatyti padalinių uždaviniai ir funkcijos. Bendrovės organizacinė struktūra neefektyvi ir neekonomiška, tarp atskirų darbuotojų pareigybių nustatytas funkcijų dubliavimas. Ne visas turimas nekilnojamasis turtas naudojamas Bendrovės veikloje. Bendrovės administracija ilgą laiką nepriėmė sprendimų dėl nenaudojamų ir veiklai nereikalingų patalpų panaudojimo–pardavimo, nuomos ar kt. Bendrovė neįgyvendino planuotų nekilnojamojo turto valdymo kryptių. Bendrovė turi neapskaityto ir neinventorizuoto savo bei nuomos pagrindais valdomo turto.

Dėl nustatytų dalykų Savivaldybės kontrolierius (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) audito ataskaitoje Bendrovei siūlė:

- siekiant, kad Bendrovės veiklos rodikliai gerėtų, Bendrovės bei Savivaldybės lėšos būtų naudojamos efektyviai ir ekonomiškai, Bendrovės veiklos administravimas būtų efektyvus: parengti priemonės dėl Bendrovės išlaidų optimizavimo, suplanuotų rodiklių įvykdymo; suformuluoti Bendrovės struktūrinių padalinių uždavinius bei nustatyti vykdomas funkcijas; nustatyti darbuotojų pareigybių vykdomas funkcijas; užtikrinti, kad Bendrovės padalinių bei darbuotojų funkcijos nesidubliuotų, atsisakyti besidubliuojančių pareigybių; optimizuoti Remonto departamento darbuotojų skaičių sumažėjus darbų poreikiui; inicijuoti su Jungtinės profesinių sąjungos atstovybe sudarytos kolektyvinės sutarties sąlygų dėl darbo užmokesčio indeksavimo, Savivaldybei padidinus 1 km ridos kainą, pakeitimą; indeksuojant darbo užmokestį atsižvelgti į infliacijos koeficientą, į Bendrovės veiklos rodiklius ir darbų apimtį; nustatant su keleivių vežimu susijusias sąnaudas ir apskaičiuojant nuostolių kompensavimo sumas, nepriskaičiuoti perkainoto turto nusidėvėjimo sąnaudų;
- siekiant, kad Bendrovės turtas būtų valdomas, naudojamas ir disponuojama juo vadovaujantis

naudos, efektyvumo ir racionalumo principais: priimti sprendimus dėl nereikalingo ar netinkamo (negalimo) naudoti turto; paskirti atsakingus už Bendrovės turtą asmenis ir pavesti jiems priimti, saugoti, naudoti, išduoti perduotą turtą; inventorizuoti visą Bendrovei priklausantį ir nuomojamą turtą, inventorizacijų metu rasto turto likučius suderinti su apskaitos duomenimis.

Veiklos audito rekomendacijos UAB „Vilniaus viešasis transportas“ pradėtos įgyvendinti. Numatomas audito poveikis – efektyvesnė, ekonomiškesnė ir rezultatyvesnė Bendrovės veikla.

Tarnyba vertino UAB „Vilniaus vystymo kompanija“ ir UAB „Vilniaus vandenys“ organizuojama veiklą įgyvendinant Europos Sąjungos lėšomis finansuojamus projektus.

UAB „Vilniaus vystymo kompanija“ buvo nustatytos šios problemos: tobulintinas viešųjų pirkimų organizavimas, tobulintinas statybos projektų valdymas ir kontrolė, tobulintinas rangovų parinkimas. Atsižvelgdama į Tarnybos siūlymus, UAB „Vilniaus vystymo kompanija“ parengė naują statybos rangos sutarčių bei projektavimo paslaugų modelį: patobulino atskirus sutarčių straipsnius, aiškiau išdėstė rangovui / projektuotojui taikomus reikalavimus darbų vykdymui / paslaugų teikimui, perdavimui, sukongretino nuobaudų procedūras, užstatų taikymą, naujų skaitmeninių technologijų taikymą ir kt. Siekdama pakeisti buvusią praktiką dėl jau parengtų projektų, UAB „Vilniaus vystymo kompanija“ teikė pastabas SI „Vilniaus planas“ dėl parengtų projektų neatitikčių, nurodė koreguotinus dalykus, kad iki rangos darbų viešojo pirkimo paskelbimo būtų aiškūs ir teisingi projektiniai sprendimai.

UAB „Vilniaus vandenys“ buvo nustatytos šios problemos: dėl nepanaudotų Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, dėl prisijungimų prie naujai pastatytų nuotekų tinklų, dėl ataskaitų apie planuotų priemonių ir rodiklių įgyvendinimą. UAB „Vilniaus vandenys“ nuo 2020 metų reglamentavus 2020–2030 metų veiklos strategijos, veiklos ir plėtros plano įgyvendinimo stebėsenos ir kontrolės procesą, kuris nustato strategijos, veiklos ir plėtros planų įgyvendinimo stebėsenos ir kontrolės principus, etapus, terminus ir periodiškumą, kontrolės įrankius, procesuose dalyvaujančių Bendrovės padalinių funkcijas, buvo parengtos veiklos ir plėtros plano gyvendinimo ataskaitos. Ataskaitose išanalizuotas investicijų vykdymas, tinklų statybos, rekonstrukcijos, planuojamų prijungti vartotojų rezultatai, nustatyti bendrovės veiksmai kontroliuojant veiklos ir plėtros plano įgyvendinimą ir rizikas.

Siekdama įvertinti, ar efektyviai panaudojamos Savivaldybės biudžeto lėšos, Tarnyba atliko lėšų, skirtų kultūros rėmimo programų projektams, panaudojimo vertinimą. Nustatytos problemos: ne visais atvejais kultūros rėmimo programų projektams skirtos Savivaldybės biudžeto lėšos 2019 metais panaudotos efektyviai ir pagal nustatytą tvarką, nes nesilaikant Kultūros rėmimo programų projektų konkurso nuostatų reikalavimų buvo apmokėtos netinkamos finansuoti išlaidos; nesant sukurtos informacinės sistemos, dėl paraiškas teikiančių įstaigų ar organizacijų ir kultūros projektų gausos ne

visais atvejais užtikrinama efektyvi vidaus kontrolė vertinant gautas paraiškas ir Savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimą Kultūros rėmimo programų projektų įgyvendinimui; Savivaldybės administracijos Kultūros skyriaus darbuotojų pareigybių aprašymuose nenurodyta kultūros rėmimo programų projektų konkurso kuravimo funkcija, skyriaus vedėjo įsakymu nepaskirtas darbuotojas, kuris pasibaigus paraiškų priėmimo terminui turi patikrinti elektronines paraiškas, nors tai numatyta Kultūros rėmimo programų projektų konkurso nuostatuose. Įvertinus 175 kultūros rėmimo programų projektų įgyvendinimą, nebuvo nustatyta sisteminių klaidų, reikšmingų problemų ar rizikų.

Tarnybos atliktų teisėtumo auditų rezultatai

Savivaldybės biudžetinėse sporto mokymo įstaigose siekdama įvertinti, ar mokesčiai už sportininko ugdymą renkami, administruojami ir naudojami teisės aktų nustatyta tvarka, Tarnyba atliko mokesčių administravimo ir naudojimo teisėtumo auditą.

Auditas buvo atliktas Vilniaus krepšinio mokykloje, Vilniaus sporto mokykloje „Tauras“, Vilniaus miesto sporto centre, Vilniaus futbolo mokykloje.

Atlikus auditą, buvo nustatyta, kad: nesprenžiamos tiesioginę įtaką mokesčio už sportininko ugdymą apskaitai, teisingumui ir surinkimui turinčios problemos – 2019 metais Savivaldybėje atlikus sportininko ugdymo mokesčių reglamentuojančios tvarkos pakeitimus, nebuvo papildyti Neformaliojo ugdymo apskaitos sistemos, kurioje vedami sporto mokymo įstaigų lankytojų apskaitos, lankomumo, teikiamų lengvatų duomenys, funkciniai reikalavimai; sisteminiai apskaitos programos trūkumai kai kuriais atvejais lėmė neteisingus sportininkui apskaičiuojamo mokesčio duomenis; ne visi sporto mokymo įstaigų vadovų sprendimai atitiko galiojančios tvarkos nuostatas; sporto mokymo įstaigose nebuvo atnaujinti nuostatai, sukurtos veiksmingos kontrolės priemonės, susijusios su ugdymo mokesčio įsiskolinimų kontrole, skolų administravimas buvo vykdomas neefektyviai ir neatitiko nustatytos tvarkos; Vilniaus krepšinio mokykloje ir Vilniaus miesto sporto centre, atliekant pirkimus, ne visais atvejais buvo užtikrinama pirkimų kontrolė, kai kuriais atvejais sutartys buvo sudarytos nesivadovaujant teisės aktais.

Dėl nustatytų dalykų Savivaldybės kontrolierius (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) Savivaldybės administracijai siūlė:

- Inicijuoti Savivaldybės sporto mokymo įstaigų nuostatų atnaujinimą.
- Inicijuoti Sportininko ugdymo mokesčių reglamentuojančios tvarkos pakeitimą, atsižvelgiant į būtinumą nustatyti mokesčio mokėjimą esant nenugalimos jėgos ir kitoms aplinkybėms.

- Spręsti dėl Neformaliojo ugdymo apskaitos sistemos tobulinimo galimybių, siekiant praplėsti esamą sistemos funkcionalumą.
- Siekiant Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintos Sportininko ugdymo mokesčio tvarkoje numatytos, Savivaldybės administracijos Sporto ir sveikatingumo skyriui priskiriamos tvarkos laikymosi kontrolės, sukurti konkrečias kontrolės priemones, numatyti jų taikymo periodiškumą.

Taryba rekomendacijas teikė ir biudžetinėms įstaigoms, kuriose buvo atliktos audito procedūros.

Rekomendacijos dėl mokesčių už sportininko ugdymą surinkimo, administravimo ir naudojimo įgyvendinamos, neįgyvendinta rekomendacija dėl Neformaliojo ugdymo apskaitos sistemos tobulinimo galimybių. Rekomendacijai įgyvendinti patvirtintas tobulinimo planas, vertinami Savivaldybės biudžetinių sporto mokymo įstaigų siūlymai. Numatomas poveikis, įgyvendinus rekomendacijas, – mokesčių už sportininko ugdymą administravimas ir naudojimas teisės aktų nustatyta tvarka.

Taryba, siekdama teisėtumo požiūriu įvertinti, ar faktiškai atliekamos inventorizacijos Savivaldybės biudžetinėse įstaigose, ar jos atliekamos pagal nustatytą tvarką, ar inventorizacijos teisingai įformintos, Savivaldybės biudžetinėse įstaigose 2020 metais baigė teisėtumo auditą, kurio metu vertino, ar Savivaldybės biudžetinės įstaigos tinkamai pasirengė ir atliko ilgalaikio materialiojo turto (reikšmingiausios įstaigų turto grupės) inventorizacijas – turto patikrinimą ir palyginimą su buhalterinės apskaitos duomenimis. Atlikus auditą, buvo nustatyta, kad: Savivaldybės administracija tinkamai nepasirengė 2019 metų inventorizacijai; nebuvo paskirti atsakingi už turto kontrolę asmenys; dalis struktūriniais padaliniais priskirto turto nėra reikalinga jų funkcijų vykdymui; inventorizacijos komisijų kompetencija ne visais atvejais buvo pakankama; inventorizuotas ne visas Savivaldybėje apskaitomas ilgalaikis materialusis turtas; apskaitomas turtas, kurio inventorizacijos metu faktiškai nerasta, rasta neapskaityto turto; netinkamai buvo inventorizuoti administracinių patalpų remonto darbai; sporto, poilsio objektai; netinkamai inventorizuotas pagal panaudos sutartis trečiųjų šalių valdomas turtas; želdinių (želdynų) ir kelių inventorizacija buvo atlikta nesivadovaujant nustatytu reglamentavimu; inventorizacijos rezultatai Savivaldybės administracijoje įforminti su trūkumais. Savivaldybės biudžetinėse įstaigose buvo nustatyti pasirengimo inventorizacijoms, jų atlikimo ir įforminimo trūkumai.

Dėl nustatytų dalykų Savivaldybės kontrolierius (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) Savivaldybės administracijai siūlė:

- Priimti sprendimą dėl turto perdavimo Savivaldybės struktūriniais padaliniais pagal jų vykdomų funkcijų pobūdį. Siekiant tinkamos turto judėjimo ir apsaugos kontrolės visuose Savivaldybės

administracijos struktūriniuose padaliniuose, užtikrinti Savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 25 d. įsakymo Nr. 40-449/19 „Dėl atsakingų asmenų skyrimo“ vykdymą.

- Iki 2020 metų inventorizacijos numatyti priemonių įgyvendinimo planą ir pasiręsti biologinio turto ir vietinės reikšmės kelių (gatvių) inventorizavimui, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais.
- Siekiant, kad Savivaldybės turtas būtų valdomas, naudojamas ir disponuojama juo vadovaujantis visuomenės naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principais, priimti sprendimus dėl nereikalingo ar netinkamo (negalimo) naudoti turto.
- Spręsti dėl apskaitoje esančio, tačiau inventorizacijos metu nerasto (neidentifikuoto) turto.

Tarnyba rekomendacijas teikė ir biudžetinėms įstaigoms, kuriose buvo atliktos audito procedūros.

Audito rekomendacijos iš esmės buvo įgyvendintos. Numatomas poveikis, įgyvendinus rekomendacijas, – inventorizacijų, kurios yra svarbiausia kontrolės procedūra, atlikimas ir jų rezultatų įforminimas teisės aktų nustatyta tvarka.

Tarnyba 2020 metais atliko lėšų panaudojimo vertinimus projektams „Vilniaus gatvių apšvietimo elektros tinklų modernizavimas“, „Viešosios įstaigos Centro poliklinikos pastato Pylimo g. 3, Vilniuje, statyba ir įrengimas“ ir „Viešosios įstaigos Vilniaus miesto klinikinės ligoninės operacinių, reanimacijos ir hemodializės bloko, Antakalnio g. 57, Vilniuje, statyba ir įrengimas“. Atlikus vertinimus, reikšmingų teisės aktų neatitikimų nenustatyta, pateiktos rekomendacijos įgyvendinamos.

Neįgyvendinta rekomendacija dėl troleibusų kontaktinio tinklo naudojimo įteisinimo, pateikta atlikus lėšų panaudojimo vertinimą projektui „Vilniaus gatvių apšvietimo elektros tinklų modernizavimas“. Svarstomos UAB „Vilniaus viešasis transportas“ kontaktinio tinklo perėmimo galimybės, vyksta vertinimai.

Tarnyba, siekdama įvertinti viešųjų pirkimų organizavimą ir vykdymą, atliko teisėtumo auditą VŠĮ „GO Vilnius“. Atlikus auditą, buvo nustatyta, kad: finansinio audito paslaugos įsigytos be VŠĮ „GO Vilnius“ savininko sprendimo; tinkamai nepagrindžiamas vieno tiekėjo apklausos pasirinkimas; nesudaromos sąlygos tiekėjų konkurencijai; ne visi pirkimai galėjo būti priskirti mažos vertės pirkimams; nustatyti nepakankamos sutarčių vykdymo kontrolės atvejai; kai kuriais atvejais vykdytų pirkimų procedūrų dokumentacija nebuvo saugoma teisės aktų nustatyta tvarka.

Dėl nustatytų dalykų Savivaldybės kontrolierius (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) VŠĮ „GO Vilnius“ siūlė:

- Užtikrinti, kad teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais būtų atliekamas būtinųjų lėšų poreikio numatomiems pirkimams, įskaitant ir mažos vertės pirkimus, vertinimas. Viešinti visų pirkimų suvestines teisės aktų nustatyta tvarka.
- Siekti, kad bendroje pirkimų apimtyje mažėtų pirkimų iš vieno tiekėjo dalis, tai sudarytų sąlygas skaidresnei pirkimų aplinkai, skatintų tiekėjų konkurenciją. Tinkamai dokumentuoti pirkimų organizavimo taisyklėse numatytų išimčių, kai leidžiama pirkimą vykdyti, apklausiant vieną tiekėją, pagrindimą.
- Stiprinti pirkimų srities vidaus kontrolę – užtikrinti pirkimų dokumentų prieinamumą ir apsaugą, veiksmingą sutarčių priežiūrą ir kontrolę.

Tarnybos rekomendacijos pradėtos įgyvendinti. Numatomas poveikis – viešųjų pirkimų organizavimas ir vykdymas teisės aktų nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS TARNYBOS VEIKLOS VEIKSMINGUMAS, VEIKLOS TOBULINIMO KRYPTYS

Tarnyba 2020 metais įvykdė visas veiklos plane numatytas audito ir kontrolės užduotis, parengė ir pateikė Savivaldybės tarybai visas sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės skolinimosi galimybių, metinių ataskaitų, turto, įskaitant lėšas, valdymo ir naudojimo, garantijos suteikimo UAB „Vilniaus vandenys“ paskolai gauti Vilniaus miesto geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo infrastruktūros plėtros ir atnaujinimo investiciniam projektui įgyvendinti.

Tarnybos auditų veiklos rezultatai matuojami ir teiktų rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos metu gautais duomenimis. Tarnybos pateiktų rekomendacijų įgyvendinimas buvo stebimas ir vertinamas atliekant auditų planavimą ir kitas užduotis. Kas pusmetį Tarnyboje apibendrinamas rekomendacijų įgyvendinimas ir jo rezultatai teikiami Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui. Tinkamas teiktų rekomendacijų įgyvendinimas didina pridėtinę auditų vertę, stiprina išorės auditų įtaką Savivaldybei, skatina audituojamo subjekto darbuotojų teigiamą požiūrį į kontrolės priemones, stiprinančių audituojamo subjekto finansų valdymą, tinkamą turto naudojimą, teisingų ataskaitų parengimą.

Tarnybos rekomendacijų įgyvendinimo rezultatai: Tarnyba 2020 metais audituojamiems subjektams iš viso pateikė 55 rekomendacijas, iš jų: 37 rekomendacijos įgyvendintos arba įgyvendinamos, 12 rekomendacijų nesuėję rekomendacijai įgyvendinti nustatyti terminai, 3 rekomendacijos neįgyvendintos (dėl Neformaliojo ugdymo apskaitos sistemos tobulinimo; dėl troleibusų kontaktinio tinklo naudojimo įteisinimo; dėl užbaigtų statyti darželių priestatų apskaitos Savivaldybės administracijoje), 3 rekomendacijos tapo nebeaktualios. Eliminavus rekomendacijas, kurioms

nepasibaigęs įgyvendinimo terminas ir kurios tapo nebeaktualios, nustatyta, kad įgyvendinta arba įgyvendinama 93 proc. Tarnybos teiktų rekomendacijų.

Tarnybos artimiausio laikotarpio veiklos tobulinimo kryptys: siekiant efektyvaus audito atlikimo plėtoti bendradarbiavimą su Valstybės kontrole; siekiant audito veiksmingumo kaip prioritetines vertinimo sritis numatyti Savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo teisėtumą ir efektyvumą, Savivaldybės biudžeto projekto vertinimą; siekiant audito kokybės tobulinti darbuotojų kvalifikaciją tarptautinių audito standartų taikymo srityje.
